

ΕΝΟΥΜΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΔΟΤΙΚΗ

ΧΡΟΝΟΣ Ε'. | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 25 του Φλεβάρη 1907 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οίκονδου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 236

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΥΧΑΡΗΣ. Η αρρωστη δύσλα (συνέχεια). ΜΑΝΩΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ. Λιονγκό γράμμα για τὸ γλωσσικὸ ζῆτημα (Τέλος).

Σ. ΧΑΡΔΗΣ. Βασιλικὸ θέστρο — Η ἐπιστροφὴ τοῦ εὐτροφοῦ.

Δ. καὶ Γ. Η Ἀπολογία.

Δ. Εργα καὶ Ήμέραι—Οἱ Τυμφρεστοί.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Μήτης Καλλυνή, Τίκης Σαρανηρός.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — Η ΒΟΥΓΑΝ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΛΙΑ ΜΑΣ—ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ—Ο, ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΑΝΟΙΧΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ (*)

Ἐλπίζαμε νὰ παύσῃ ἡ τρομακτικὰ ἐλπίζαμε διὰ ἀφοῦ ή κατ' ἔσχην χώρα τῆς Ἐλευθερίας εἶδε τὶς ἀποίσιες κηλίδης τῶν Εὐαγγελικῶν καὶ τῶν Ὀρθοτικῶν, ἐλπίζαμε διὰ διάπολος τῆς λήθης θὰ τὰ σκεπτάρη διὰ μὴ γιὰ πάντα. Καὶ ἔρχεστε τώρα νὰ ξανασκαλέστε μὲ τὴν ματιά τας τὸ μισθοβισμένη στάχτη καὶ μιλάτε—χωρὶς νὰ φοβηθῆτε τὶς σκλεῖς τῶν Ἀρμοδίων—περὶ μείζονος τοῦ πρέποντος ἀνεκτικότητος, μείζονος τοῦ πρέποντος Ἐλευθερίας. Καὶ μῆς μιλεῖτε καθὼς οὔτε στοὺς ὑπηρέτας σας δὲν θὰ μιλούσατε· «Ἄλλαξ θὰ ἀνακρέξωμεν τότε θημεῖς μετὰ θέρρους ἐν ὄνοματι τῆς Ἰδέας, ὑπὲρ τῆς ζῷμεν καὶ θέτοδάνωμεν. Στῆτε· παύσατε τὸ μιαρὸν ἔργον ἡμῶν....» κτλ.

Μὴ νομίστε διὰ μῆς ἀπειλεῖτε, διὰ μῆς τρομάζουν οἱ ὄνειδισμοι καὶ οἱ χλευσμοί, οἱ φιλοσοφήσεις κάθε εἴδους μὲ τὶς ὅποιες μῆς λούζετε. Είναι νόμισμα ποὺ ἔχουμε καὶ μεῖς στὶς τοπεῖς μας, καὶ θὰ μῆς εἴται πολὺ εὔκολο νὰ τὸ βάλουμε σὲ κυκλοφορία. Ἀλλὰ δὲν μῆς χρειάζεται. Πληρώνουμε τέμια καὶ δχι μὲ καλπικά.

Στεκόμαστε πολὺ φῆλξ, τόσο φῦλα, ὥστε οἱ βρισιές ξεποντὸν στὰ πόδια μας, ἀν δὲν γυρνοῦν πλοι, ἀπὸ ίκεν ποὺ ἡρθαν. Είναι· γιὰ μῆς παράσημα, εἰναι· τίτλος τιμῆς γιὰ τὸν καθένα μας.

Ζῆτε, νεαρὲ τοῦ καλλούς τῶν χρονίων μαρμάρων πρόμαχε, στὰς Ἀθήνας; παρακαλούθετε τὴν φιλολογικὴ κίνηση; διαβάζετε Ἑλληνικά; Δὲν εἰδότε, δὲν ἐμάθητε, δὲν ἀκούσατε τίποτα ἀπὸ τὸ ἐπιβλητικὸ ἔπαλωμα τῆς Μεταρρυθμίσεως; δὲν βλέπετε τὸ κῦμα τὸ θεόρατο ποὺ σιγὰ σιγὰ φουσκώνει, δυναμώνει, πλησιάζει, σήκωνται ἀπειλητικὸ γιὰ νὰ παρασύρῃ στὸ πέρασμά του τὸ κάθε τί ποὺ κολυμπᾷ χωρὶς δική του θέληση καὶ ζωή, τὸ κάθε τί ποὺ δὲν εἶναι καλοθεμελιώμένος βράχος, καθεξύλο, καθετενεκὲ καὶ κάθε ζωόφυτο; γιὰ νὰ σαρώσῃ κάθε σά-

πιο, ἀκόμη καὶ τὶς σημαδούρες, δταν εἶναι δεμένες μὲ σκουριασμένες ἀλυσίδες; Ἀκοῦτε διὰ πότε ζεφυτρώνει ἔνας δικαστὴς στὸν Βόλο, πότε ἔνας γιατρὸς στὴν Πόλη, πότε ἔνας φραγιολόγος στὰς Ἀθήνας, πότε ἔνας δικηγόρος στὴν Σμύρνη; τὸ ἐμάθατε διὰ βγῆκε ἔνας σχολορχης στὴν Ναύπακτο, ἔνας ἄλλος δάσκαλος στὴν Μεθώνη, πέντε ἐμπόροι στὴν Ἀλεξανδρεία, ἄλλοι τόσοι στὴν Ἰνδία, δέκα πριγκηπεῖς στὴν Κρήτη καὶ δεκαπέντε Βενιζελίκοι; Ἐσκεψήκατε νὰ κάνετε μὲ μικρὴ στατιστικὴ, γιὰ νὰ δῆτε πόσοι δημοτικισταὶ βρίσκουνται τώρα στὸ Πανεπιστήμιο, πόσοι στὴν Βουλή, πόσοι στὸ Στρατό, πόσοι στὸ Ναυτικό, πόσοι στὴν δημοσιογραφία, πόσοι μεταξὺ τῶν δημοδιδασκάλων; Ἐμιλήσατε ρὲ τοὺς διατίλικας σας, μὲ τοὺς νεωτέρους σας, καὶ ἔλογαρισάστε διὰ ἀπὸ κύπετος θὰ στρατολογηθῇ ἡ αὐριανὴ μας κοινωνία, διὰ αὐτοὶ δλοι θὰ μπούν στὸ αἷμά μας ἔπειτα ἀπὸ δέκα μόνο χρόνια;

Καὶ, μὴ μιορώντας νὰ καταλάβετε διὰ αὐτά, τὰ ἀποδίνετε εἰς ξενοδατρεῖαν, ἔσετε; εἰς φευδοεπιδείξιν νεωτερισμοῦ; Φχντάζεσθε λοιπὸν διὰ εἰναι κάποια ἐπιδημία, κάποιος ληιμός, κάποια χολέρα, σὰν τοῦ 54, ή δοπιά καὶ ἀν εἶναι θὰ περάσῃ καὶ ἡ δοπιά ἡρθεῖ διόλου περαστικὴ γιὰ νὰ ταράξῃ πρόσκαιρα καὶ παροδικὰ τοὺς τύπους τῆς γραμματικῆς τῆς γλώσσης, ἢν γράφετε, τοῦ ἦψ καὶ θούψ, τοῦ ἐμπεπλευσμένας καὶ τοῦ προέθετο; Καὶ δὲν βλεπετε διὰ τὸ μικρόβιον τῆς ἐπιδημίας αὐτῆς, εἰναι τὸ μικρόβιον τῆς ὑφείας; Καὶ δὲν ἐκαταλάβετε διὰ καθὼς στὸ Βυζαντίο (ξέρομε δὲ καὶ ἐμεῖς λίγη Βυζαντινὴ ιστορία) δλοις δὲ σχέτικας γέλασε. Μὴ τὸν πολυτιστεύετε τὸν Κερδῶν σὲ ζητήματα ποὺ δὲν ἀφοροῦν τὸ χρηματιστήριο. Ο λόγιος Ερρῆς, διὰ οἱ ἀρχαῖοι ἐκληρονόμησαν τὴν γλώσσα τους ἀπὸ τοὺς προγόνους τους· δχι διάμετρον τὴν ζέσης, τὰ κάνουν οἱ Ἀμερικανοί. Τὴν γλώσσα τους διώνας δὲν τὴν ἔκαναν οὔτε οἱ Ἀμερικανοί, οὔτε οἱ ἀρχαῖοι δχι κάποιος σᾶς γέλασε. Μὴ τὸν πολυτιστεύετε τὸν Παρθενῶνα τὸν ἔκανεν οἱ ἀρχαῖοι· τὰ σπίτια μὲ τὰ τριάντα καὶ ἑκατὸν πατώματα, τὰ κάνουν οἱ Ἀμερικανοί. Τὴν γλώσσα τους διώνας δὲν τὴν ἔκαναν οὔτε οἱ Ἀμερικανοί, οὔτε οἱ ἀρχαῖοι δχι κάποιος σᾶς γέλασε. Μὴ τὸν πολυτιστεύετε τὸν Κερδῶν σὲ ζητήματα ποὺ δὲν ἀφοροῦν τὸ χρηματιστήριο. Ο λόγιος Ερρῆς, διὰ οἱ ἀρχαῖοι ἐκφράντηκαν, μὰ ἐφησαν στὴ θέση τους ἔμετρα, τὰ παιδιά τους, ἔγοι καὶ διὰ γλώσσα τους ἐσθίστηκε, μόλις ἐκλεισαν τὰ χεῖλη τους, ἀλλὰ δὲν ἔχαθηκε. Μαζὶ μὲ τὸ τελευταῖο φίλι, μὲς ἀρχαῖον ἐπάνω στὸ στόμα μας καὶ μέσα στὴν καρδιά μας τὴν γλώσσαν ἔκεινη ποὺ εἶναι διανομούρη τῆς δικῆς τους, γιὰ νὰ τὴν ἀγαποῦμε, γιὰ νὰ τὴν καλλιεργοῦμε, καθὼς ἔκεινοι ἀγαπητοὶ τὴν δική τους μὲ τὴν εὐχὴ νὰ μπορέσουμε, παίρνοντάς τους γιὰ παράδειγμα, νὰ δημιουργήσουμε μὲ τὴν βοήθεια τῆς καινούριας ἀριστουργήματα.

Η μηναδικὴ διμορφία τοῦ οὐρανοῦ μας, τὸ ἀπαραμιλλό καλλούς τῶν μνημείων μας περιμένουν καινούριους ραψῳδούς στὴν καινούρια γλώσσα. Η ἀδικη-

καγιά, ποὺ ρίχνει τὴν φωταγγειά της χώρην καὶ σὲ ξένους, καταχνιασμένους οὐρανούς, φαντάζεστε πῶς σύνεται μὲ μερικοὺς τούπους κουβάδες παγωμένο νερό;

Μὴ τὸν χάνετε ἀδικα τὸν κόπο σας. Μὴ δοκιμάζετε νὰ βγάζετε προφτείες γιὰ τὸ «τίνος ἔργον θὲ στέψῃ ἡ ἐπιτυχία», τέτοιες μάλιστα ποὺ δὲν ἔρχονται ἀπὸ τὴ γνώση τοῦ παρόντος. Περιοριστήτε στὴν δουλειὰ σας μὲ τὸν Κερδῶν καὶ νὰ στιλδῶτε τὰ ὑμέτερα ὑποδήματα, ἀλλὰ ως ἵκει μὲ παρέκειται — ne sutor ultra crepidam.

Η ιδέα ποὺ πολεμεῖται ἔσπασε τὸν πάγο· τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας σκορπίζει σιγὰ σιγὰ τὴν καταχνικὴ τῆς Πρόληψης δὲ ηλιος τῆς ζωῆς λειώνει τὰ χιόνια τῆς σκλαβίδες· τὸ κούνιο νερὸ δροσίζει τὸ χῶμα, ποὺ τόσο καιρὸ ἔμεινε ξερὸ καὶ ἀπότιστο, ἐνῷ δὲ ηλιος λούζει μὲ τὶς ζεστές του ἀχτίδες τὴν σύγχρονη ἐλληνικὴ γῆ. Ο ωραῖος μας ἀττικὸς οὐρανός, δὲ οποῖος μοῦ ἀρέσει δοσὶ καὶ σὲ σᾶς, ἀγαπητὴ κύριε, καὶ τὸν διποῖον δλοις οἱ Ἀθηναῖοι μοῦ φείνεται νήσαπον· τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαίας τέχνης, μὲ τὸ ἐκπαγλό τους κάλλος, διὰ δοσὶ μᾶς ἀφησαν γιὰ κληρονομία οἱ μεγάλοι πρόγονοι, μένουν πάντα τὰ ἰδιαῖς δοκίδες μόλις τὰ πειράζει. Μόνο ἔμεινες ἀλλάζουμε καὶ μαζὶ μὲ μᾶς τὰ ὅργανα μας, διὰ φωνὴ μας, διὰ γλώσσα μας. Η γλώσσα δὲν εἶναι οὔτε οὐρανός, οὔτε Παρθενῶν, οὔτε τριακονταέροφοι οίκια, καθὼς φαντάζεστε τὸν Παρθενῶνα τὸν ἔκανεν οἱ ἀρχαῖοι· τὰ σπίτια μὲ τὰ τριάντα καὶ ἑκατὸν πατώματα, τὰ κάνουν οἱ Ἀμερικανοί. Τὴν γλώσσα τους διώνας δὲν τὴν ἔκαναν οὔτε οἱ Ἀμερικανοί, οὔτε οἱ ἀρχαῖοι δχι κάποιος σᾶς γέλασε. Μὴ τὸν πολυτιστεύετε τὸν Κερδῶν σὲ ζητήματα ποὺ δὲν ἀφοροῦν τὸ χρηματιστήριο. Ο λόγιος Ερρῆς, διὰ οἱ ἀρχαῖοι δχι κάποιοι σᾶς γέλασε. Μὴ τὸν πολυτιστεύετε τὸν Παρθενῶνα τὸν ζέσης, τὰ παιδιά τους, ἔγοι καὶ διὰ γλώσσα τους ἐσθίστηκε, μόλις ἐκλεισαν τὰ χεῖλη τους, ἀλλὰ δὲν ἔχαθηκε. Μαζὶ μὲ τὸ τελευταῖο φίλι, μὲς ἀρχαῖον ἐπάνω στὸ στόμα μας καὶ μέσα στὴν καρδιά μας τὴν γλώσσαν ἔκεινη ποὺ εἶναι διανομούρη τῆς δικῆς τους, γιὰ νὰ τὴν ἀγαποῦμε, γιὰ νὰ τὴν καλλιεργοῦμε, καθὼς ἔκεινοι ἀγαπητοὶ τὴν δική τους μὲ τὴν εὐχὴ νὰ μπορέσουμε, παίρνοντάς τους γιὰ παράδειγμα, νὰ δημιουργήσουμε μὲ τὴν βοήθεια τῆς καινούριας ἀριστουργήματα.

Η μηναδικὴ διμορφία τοῦ οὐρανοῦ μας, τὸ ἀπαραμιλλό καλλούς τῶν μνημείων μας περιμένουν καινούριους ραψῳδούς στὴν καινούρια γλώσσα. Η ἀδικη-

μένη βασιλοπούλα, ἡ παραριγμένη σταχτοπούτα—τρισώρια κόρη πανέμορφης μάνας—έτοιμαζεται νὰ καθίσῃ στὸν μοναδικὸ θρόνο τῆς πατρικῆς κληρονομίας. Καὶ σεῖς σκαλίζετε φέρετρα; Καὶ σεῖς νοσταλγεῖτε ρυτίδες;

Τὰ χελιδόνια πλημμύρησαν τὴν γῆ μας μὲ τὶς φωλιές τους: δὲν τὰ εἴδατε; ἡ ἄνοιξη ποὺ μηνούσαν ἔφτασε· σιγὰ σιγὰ θὰ πρέπη νὰ ἐτοιμαστοῦμε γιὰ τὸ καλοκαίρι καὶ τὸ θέρος. Πρόσπαθηστε νὰ βγάλετε τὰ σκουριασμένα γυαλιά σας καὶ θὰ τὰ δέχτε οὐλα, θὰ δητε καὶ τὰ μῆλα ποὺ σκριπαν νὰ ὠριμάζουν.

Καὶ τώρα, θέλετε, σώνει καὶ καλά, νὰ γυρίσουμε πλοῦ στὸν χειρώνα; γυρεύετε τὴν νέκρα τῆς παγωνιᾶς; ὄνειρεστε τὴν ὄμορφιὰ τοῦ νεκροταφείου; Φαντάζεστε ὅτι σάς εἶναι δυνατό, σὲ σᾶς, νὰ σταματήσετε τὸ γενικὸ ἄνθισμα; Καὶ νορίζετε πῶς θὰ προφτάσῃς ἀπέλεκύς σας νὰ κόψῃς σπλαχνὰ οὐλούς τοὺς κόπτους, δοὺς ἐφούντωσαν, οὐλα τὰ κλωνάρια ποὺ ἀπλωσαν, οὐλη τὴν φουσκωδεντρά, οὐλη τὴν βλάστηση, οὐλη τὴν ζωὴ ποὺ ξανάνισε τὴν πολύπλακητη γῆ; Εἰπλίζετε νὰ μαράνετε μὲ κρύα πνοὴ μὲ παγερό φύσημα, τὰ λουλούδια ποὺ ἔβγηκαν;

"Ω τὰ τριαντάφυλλα, οἱ παπαρύνες, οἱ βιολέτες!

Σὰν ἀδύνατο μοῦ φχνεται. Ποιός νὰ ἔχῃ δίκιο: "Ἄς ἔχουμε ὑγέλια καὶ ἐλπίζω ποὺ γλήγορα νὰ τὸ δοῦμε."

*

Καὶ τώρα, ἀγαπητὲ κύριε, σᾶς σφίγγω φιλικά τὸ χέρι—δὲν ἔννοετε τὸ δίνετε σ' ἔναν «ἀπαλασιον» κτλ.—καὶ σᾶς ζητῷ συγγνώμη, ἀν σᾶς ἰθέρυνα μὲ τὴν κουραστικὴ καὶ—πολὺ φοβοῦμαι—ἔχι καὶ τόσο πειστικὴ πολυλογία μου. "Ἄν κάπου κάπου ἀναγκάστηκα νὲ μιλήσω κάπως χοντρὰ καὶ νὰ μεταχειριστῶ ἐκφράσεις γιὰ τὶς δοποῖς σᾶς ἐκατηγόρωσα, ἀν ἐδῶ κ' ἔκει ἐκοίταξκ νὰ γυρίσω τὸ πρᾶμα στὸ ἀστεῖο, συγγωρήστε με· αἰτοῦμαι ὑμᾶς μυριάκις συγγνώμην.

Μόλις ὅσα λέτε, είμαι φύσις εὐγενής, ἀλλὰ τὸ γράμμα σας μὲ ἀλλαζε· εκατὰ τὴν στεγμὴν δὲ περάτωσα τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὑμετέρας», μὲ ἐπιασέ μελαγχολία· είμαι δηλαδὴ καὶ φυσικὰ τέτοιος, ἐπιρρεπής, ἀλλὰ τὸ φορὲς αὐτὴ μὲ πειρτριγύρισαν μαῦρες σκέψεις. "Επρεπε νὰ ζεσκάσω νὰ «ἀποδιαρραγῶ», καθὼς ὑποθέτω, θὰ λέγατε, γιατὶ πραγμάτως εἶχα . . . ξέρετε τί.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΗ ΔΟΥΛΑ *

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'.

*Ἀκτὶς ἀστίου.

"Η Κατινούλα εἶτα νε γὰ φύγη ἀπὸ τὸ Παρίσ τὴν παρασκεψήν, δεκαπέντε τοῦ 'Αλωνάρη, μὲ τὴν "Άννα καὶ μὲ τὸν Πάθελο. "Επρεπε νὰ βρεθοῦνε στὸ σταθμό, πρὶν ἀπὸ τὶς ὄχτω καὶ τριάντα πέντε τὸ βράδυ, που ξεκινοῦσε τὸ τραίνο. 'Απὸ τὶς ἔξη κατέβηκε ἡ Κατινούλα καὶ κάθησε μιὰ στεγμή, νάνκοσνη, στὴν τραπεζαρία, προτοῦ πάρη στὸ ἔργαστήρι τῆς "Άννας, δουκού κουβαλήσανε πιὰ καὶ τὸ σεντουκάκι της, γιὰ νὰ είναι ὅλα ἔτοιμα καὶ νὰ μὴν ἔχῃ σκάλες ἡ ἔβρωστη ἀπὸ τὴν ἀβλὴ ὡς τὴν πόρτα, παρὰ λίγα βήματα καὶ νάνεβη ἀμέσως στάμαζε. Μὰ δὲν μπρέσεις ἀπὸ τὴν κάμερη τῆς νὰ τραβήσῃ μ' ἔ-

*) Η ἀρχή του στὸ 228 φύλλο.

"Ἐπειτα μοῦ φαίηκε ὅτι δὲν ἔπαιρνα τὸ πρᾶμα διόλου στὰ σοθαρά, θὰ καταντοῦσε πολὺ τραγικό.

"Ἄκομη δὲ καὶ δύσκολο πολλές φορὲς γιὰ μένα καὶ τὴν ἀπάντηση ποὺ θέπρεπε νὰ σᾶς δώσω. Ψωτάτε λ. χ. ἀν προτιμούμε τὸν γοτθικὸ ρυθμὸ ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο καὶ δὲν τὸν θεωροῦμε ἀνώτερό του· ἔγω πρόσωπικῶς προτιμῶ τὸν Βυζαντινό, ἀλλὰ πολὺ θὰ δύσκολευσόμουνα δὲν ἔπειρε νὰ σᾶς πῶ τὸν λόγο. Μᾶς λέτε ἐπειτα νὰ μεταβῶμεν παρὰ τοὺς ἔχθροις ὑμῶν· ποὺ νὰ κάθωμας τώρα νὰ συζητῶ μαζί σας, ἀναυτὸ εἶναι σωστὸ ἢ δῆλο, καὶ σὲ ποιοὺς ἀπ' οὐλους νὰ παμε. Ποῦ νὰ σᾶς ἔξηγω ἀκόμη τοὺς λόγους γιὰ τοὺς διόποιούς προτιμῶ τὰ σημειρικὰ κολάρα καὶ μάλιστα τὰ κατεβαστὰ, τὰ διπλά, τὰ ἀπάνω κάτω ὅπως τὰκουστα, τὰ γαβαττού, τὰ λένε οἱ φραντζέζομαθημένοι.

Γιὰ δὲλα αὐτὰ μιλοῦμε δὲν θέλετε καὶ δὲν βαρείστε καμιὰ ἀλληλ φορά· ὑποθέτω ὅτι θὰ τὸ κάνετε μὲ προθυμία, ἀφοῦ καὶ σεῖς δὲν είστε ἀπὸ κείνους· "οἱ διόποιοι· ὄνειδίζουσι τὴν πατρίδα δυστυχοῦσαν··

Καὶ τώρα πρὶν κλείσω τὸ γράμμα μου ἥθελα νὰ προστέσω μιὰ φιλικὴ συμβουλὴ ἢ νὰ τελειώσω μὲ μιὰ παράληση.

"Ήθελα νὰ σᾶς συστήσω, πρὶν ἀποφασίστε νὰ ξανανακατωθῆτε στὸ ζητημα ποὺ ἔχει κάμπτοσα ἀγκάθια, καὶ ἡ «πεποίθησις ὑμῶν ὡς "Ελληνος ἐπὶ τὸ δίκαιον σᾶς ἐπαναδῷ τὸ θάρρος νὰ εἴπητε ἀπεριφράστως τὴν γνώμην σᾶς», νὰ φροντίστε πρὶν νὰ γίνετε ἐργάτης τοῦ Γλωσσολογίου 'Ερμοῦ· ἢ ἂν δὲν σᾶς χρειάζεται, νὰ κάμετε τούλαχιστο τὴν γνωριμία του.

Καὶ ἥθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, νὰ μὴ ἀνακατώνετε στὰ καλὰ καθούμενα μὲ τὸ γλωσσικὸ ζητημα, προγόνους, μεγαλεῖα, μηνυμεῖα καὶ ὄμορφιές.

Πιστέφατε με, δὲλα κύτα τὰ βλέπουμε, τὰ καταλαβαίνουμε, τὰ αἰστανόμαστε κ' ἴμεις, δοῦ γίνεται καλά· πολὺ φοβοῦμαι μάλιστα δὲν εἶσις δὲν πολυσκαμπάζετε.

"Ἄν φαντάζεστε ὅτι ἡ διαπαιδαγώγηση ποὺ δίνει καὶ ποὺ πρέπει νὰ δώσῃ στὰ 'Ελληνόποια καὶ τὶς 'Ελληνοπούλες τὸ «ἀρθαστὸν κάλλος τοῦ μυημένου» καὶ δὲ τοτεικὸς σύρκηνός, εἶναι τὰ διατραγανεῖ, (ἔται τὰ γράφετε), τὰ προσθεντο, τὰ διαρραγῶσι, καὶ δὲλα τὰ τέτοια «ἀπογεύματα» μὲ τὰ δοποῖα βλέπω εἶναι γεμάτη ἡ γλώσσα σας, κάποιο μεγάλο λάθος κάνετε. "Άν σᾶς ἐπέρασες ἡ ἴδεα δὲν γιὰ

νὰ μὴ «ἀπαρνηθῇ» κανεὶς τὰ πτωτρια εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ φορῇ εἰς «κίῶνα τὸν ἀπαντα» τὸ ἔδιο φορχο, νὰ τὸ ξερομπαλώνῃ καὶ νὰ μὴ πλύνεται, καὶ δὲν πρέπει νὰ κολλήσῃ στὸν «σπραίκη» του Ταναγραίες καὶ Καρυάτιδες καὶ δὲλο τὸ ἀρχαιολογικὸ μουσεῖο, εἰστε διπλὰ γελασμένος.

Μᾶς ἴρωγατε ταῦτια μὲ τοὺς προγόνους σας· θάλεγε κανεὶς πώς ἔρχεστε ὄλοισα ἀπὸ τὸν Μιλτιαδηνο. Βουλζουν ταῦτια μας ἐπὸ Φειδία καὶ Περικλῆ. Μᾶς ξεκουφάνετε μὲ τοὺς ἀρχαῖους θεοὺς καὶ ήμεθίους. Αὐτοὶ οὐλοὶ εἶναι μαζί μας· αὐτοὶ ἔγενησαν τὸν ἀγῶνα μας, αὐτοὶ μας σκεπάζουν μὲ τὴν προστασία τους, αὐτοὶ μας ἐμπνέουν θάρρος, μας φυσοῦν ἔγκαρπτέρηση. Πάλι ο Κερδῶν σας σᾶς γέλασε, καὶ ἀρχίζω τώρα νὰ πιστεύω δὲν ο κύριος αὐτὸς στοὺς ὄποιους τὸ γραφεῖο ἀπλῶς ἔργαζεται δὲν ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τοὺς ἀρχαῖους θεούς.

Δὲν εἶναι καθόλου ἀμύθεια ὅτι «ἀποκηρύττομεν» (ποιός εἶναι δὲ κάσενής; δεῖξτε μοῦ τον) τὴν γλώσσαν (τὴν γλῶτταν, θὰ θέλετε νὰ πῆτε) τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους. Εἶναι μεγάλος χοντρὸς φέμα, ὅτι ζητοῦμε νὰ τὴν «κυκλιδώσωμεν» τὴν ἀρχαῖα γλώσσα. Ποῦ σᾶς πέρασες ἡ ἴδεα; Αὐτό καὶ νὰ θέλαμε νὰ τὸ κάνουμε, δεν θὰ γίνουνταν, ἐπειδὴ ἡ γλώσσα αὐτὴ δὲν ὑπάρχει πιστ. Γιὰ νὰ γίνῃ αὐτὸς ποὺ παριστάνετε, θὰ ἔπειρε νὰ σηκωθῇ κανεὶς ἀρχαῖος (πιστεύετε στὰ βρυκολακικάματα;) καὶ νὰ τοῦ πεταξούμε στὸ πρόσωπο ἐνα καλαμάρι. "Η μέπως ἔννοετε τὶς μελανίες (δὲν ξέρω πῶς τὶς λέτε ἐστεῖς· μὲ ἐλπίζω νὰ γονεῖτε) καὶ τὰ μελάνια, ποὺ χύσαμε παιδικά στὰ σχολικά καίμενα. Αὐτό οὐρας δὲν ἔγινε μὲ κακὸ σκοπό, καὶ ἐπειτα μοῦ φαίνεται καὶ σὲ σᾶς θὲ συνέβαινε κάποτες. "Εχετε ἐπίσης πάρα πολὺ μεγάλο ἀδικο, δται· καὶ παραγόντες, ἐπειδὴ τὰχος θερίσκουμε στὴν γλώσσα αὐτὴ τοῦ Πλάτωνος, «εἰς τὸ ἀποκρουστικόν» (θεός φυλάκοι;) «τὸ ἐπιλήψιμον» (μόνο τὸ καὶ διαφραγματεύεται, δὲν μας πολυαρέσει, μὲ ἐλπίζω νὰ μὴ τὸ εἴπει ο Πλάτων), τὸ σχολαστικὸν (δὲ! τὸ ἀπωθητικὸν· δὲ, δὲλα τὰ μπερδεφάμε πάλε). "Άν εἴναι ἀρχαῖος δ Πλάτων φέρ' εἶπω, ἔλεγε ἔτσι, θὰ τοῦ λέγαμε ὅτι δὲν ἔξερε τὰ ρωμαϊκὰ τῆς πατρίδης του, ἀφοῦ καὶ δὲ τὸ πρόσωπο της γίνεται μέσα στο. 'Αχ! καὶ ψέματα νὰ σοριστῇ, φτάνει, φτάνει νὰ μὴ φύγῃ. Πῶς νὰ φύγη κιόλας; Στὴν καρέγλα της γκρεμίσμην, δέξια δὲν είτανε πόδι νὰ κουνήσῃ. Στὴν τραπεζαρία, δουκού δέν έρεις τὸν Κύριος τόσα καὶ τόσα γιὰ τὴν ἔχιδνα τῆς Χρύσας, ἔπειρε κ' ἡ Κατινούλα νὰ καταλάβῃ πῶς δὲν ἔχει γλυτωρό.

"Ἐκεῖ, ἐκείνη τὴν στιγμή, ἀποφασίστηκε ἀλλαγὴ καὶ τύχη τῆς Κατινούλας. Πήρε ἀπάνω της, ἔκαμε σφόρτου τρομαχτικό, ξεκολλήθηκε ἀπὸ τὴν καρέγλα ποὺ λέστη τὴν καταστῆσε, περπάτησε, ἀναγένεται τὴν πόρτα, κατέβηκε ἀπὸ τὸ σκαλάκι στὴν ἀβλὴ καὶ γιὰ νὰ είναι σίγουρη πῶς δὲ θὰ πέσῃ στὴν μέση τῆς ἀβλῆς, τὸ δραστήριο τὸ κορίτσιο ἔκοψε μὲ μιάν ἀνάστα καὶ πῆγε στὸ ἔργαστήρι τῆς "Άννας, που πρὶν ἀπὸ τὴν "Άννα τὸ εἶχε δικό της "Ολια. Τὴν "Ολια θυμήθηκε ξραγεῖς ἡ Κατινούλα θυμήθηκε τὴν Μοιρίτα καὶ θυμήθηκε τὸν Κύριο της ἡ θυμήθηκε μόνο καὶ μόνο τὴν ζωὴ; Ποιός τὸ ξέρει τι ἔγι-

ναν κόπο στὸ ἔργαστήρι. Θέλησε νὰ ξαναδῇ καὶ τὴν τραπεζαρία. Δυσ σερβίτσια μόνο βαλμένα—καὶ ποὺ δὲν τὰβαλε ἀφτὴ—γιὰ τὴν "Άννα καὶ γιὰ τὸν Πάθελο, ἀφοῦ ἔλειπε διάρκεια, καὶ τὸν Κύριος, ἀφοῦ ἔλειπε κι δὲ τὸ σύγγελος της της. Καὶ τὸ μικρό τους τὸ γέμα, τ

τέλους. Σας παρακαλούμε θερμά θερμά, ἀφῆστε γιὰ
ὅνομα θεοῦ ήσυχο τὸν Παρθενῶνα ἀπάνω στὸν Ἀ-
κρόπολη, ἀφῆστε τέλος πάντων τὸν Πλάτωνα, σκο-
νισμένο καθὼς εἶναι στὸν ντουλάπι καὶ μαζὶ μὲ βοτα-
νικές καὶ ἄλγεβρές σας, μὴ ξυπνάτε μὲ τὶς φωνές
εἰς τὸν μακάριο ὑπὸ τῶν ἡραῖων ψυχῶν, μὴ τοὺς
παραφορτώνετε σὲ γλώσσα ποὺ δὲν καταλαβαῖσαν, μὴ
μὲν μιλῆτε τόσο ἀσεβαῖ στὸν Πολιούχο. "Ἄν εἶναι
τίποτε ποὺ τὶς θυμῶνει, ἐν εἴναι κανεὶς ποὺ σὰν βρα-
χὺς φρομακώνει τὴν γλώσσα τοῦ ὑπνου τους, δὲν εί-
μαστε ἔμεῖς, ἀλλὰ ἔσεις. Οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ, σας τὸ
εἶπα, εἶναι μαζὶ μας· ἔμεῖς εἴμαστε τὰ γνήσια
παιδιά τῶν ἡραῖων, ἔμεῖς, ποὺ γυρεύουμε νὰ τοὺς
μοιάσουμε χωρὶς νὰ τοὺς μοιάζουμε· ἡ Πολιούχος
μᾶς ἔχει τάξει τὴν νίκη.

Μὴ φαντάξεστε ὅτι θὰ ἔρθουν νὰ κατοικήσουν
στὸν ἐκαληπτικὸν ποὺ ἔκατὸν χρόνια τώρα ἀγωνίζεστε
νὰ τοὺς χτίσετε ἐπάνω στὰ μεγάλα ἱρεῖτα, μαζεύον-
τας ἀρχαῖς ρημάδια καὶ στοιχίαντας κιτρινι-
σμένα συντρίμματα. Μὴ σας περάσῃ ἡ ἴδεα, εἶναι
βλασφημία, ὅτι θὰ δεχτοῦν ἀπὸ ζωντόνειρους ἵερες,
μὲν κουρελούμπαλωμένα ἀμφίτια, προσευχές ἀντιγραμ-
μένες, προσευχές ποὺ δὲν ἀναβλύζουν, ποὺ δὲν βγα-
νούν ὀλόσια ἀπὸ τὴν καρδιὰ στὰ χεῖλη.

Ἐκείνη ποὺ εἶχε τὸ σπίτι της στὸν Παρθενῶνα,
ἐκείνη, ἡ δοπιά καθὲ τέσσερα χρόνια ἀλλαζει φορεῖται
καὶ χρειάζονται καινούριο πέπλο, δὲν θὰ καταδε-
χτῇ τώρα νὰ τῆς τυλίξουν τὸ θεῖο της κορμὸν μέσα
σὲ ζεβαμένο σάβανο.

Τὴν στιγμὴν ποὺ δὲ μέγας Πέπων ἀπέθανε, τὴν
στιγμὴν ποὺ ἡ Πνοὴ τοῦ Κλαστικοῦ ἔσθυσε καὶ γά-
γκηκε ἀπὸ τὴν Ζωὴ, διπλοκλείστηκε καὶ σύ, Γλαυ-
κομάτα μου, περίλυπη στὸν δοξασμένο σου ναό.
"Οταν ἀπέσθετο τὸ λάθον ὕδωρ», διαν «Ἔνα γῆ σου
ἔρημώθηκε καὶ δὲν ἔγινε πιὸ λουλούδια», διαν σω-
ρωστήκει ἡ «δαΐδαλός» σου «εἰλά» ἀπὸ τοὺς ἐνί-
δεους, ἔφυγες, ἐπέταξες φοβισμένη καὶ περιμένεις
ἀπὸ τότε τὸ «πλήρωμα τοῦ χρόνου», καρφερεῖς νὰ
ἔρθῃ ἡ ὥρα καὶ ἡ στιγμή, ποὺ θὰ σου ὑψώσουμε
ἀπὸ καινούριο Πεντελίσιο ἔναν καινούριο Παρθενῶνα.

Τί νὰ λέσ, ὡς Ἀρχηγέτι, ιδανικὸ ποὺ ἐνσαρκώ-
νεται στὰ ἀριστουργήματα; τί νὰ συλλογίζεται, ὡς
Λαχτάρα μας ἐσύ, διαν μας θωρεῖς; Ἐσύ εἶσαι ἡ
ἀπλῆ καὶ ἀληθινὴ Ὁμορφιά, οὐσίας ἡ μυαλωμένη
Σκέψη, οὐσίας ἡ Σοφία, οὐσίας ἡ Ἀλήθεια,
οὐσίας ἡ Ζωὴ. Θεὰ τῆς Ἰδεᾶς μας, θεὰ τοῦ Φω-
τός, ποὺ ἔχεις θυμένο λοιπὸν τὸ γοργόνειο σου καὶ

δὲν μαρμαρώνεις τὴν Ψευτιά; πῶς δὲν στέλνεις κα-
νένα ἀπὸ τὸ τέστροπελέκια τοῦ πατέρα σου, νὰ φωτί-
σης τὸ Σκοτάδι καὶ νὰ κεραυνώσῃς τὰ χεῖλη ποὺ
σὲ ἔραντάστηκαν Πρόμαχό τους; Περίλυπη θὰ κευ-
νᾶς τὸ κεφάλι, πικραμένη θὰ κοιτάζῃς τὴν νέκρα
καὶ τὴν ἔρήμωση ποὺ βασιλεύει στὸ δαιμόνιο πτο-
λιεύθρο καὶ θὰ μουρμουρίζῃς γιὰ τοὺς αἰώνιους ἀ-
πογόνους, γιὰ τοὺς τρόφιμους τῶν περασμένων με-
γαλείων, γιὰ τὸ ἔθνος τῶν καινούριων Ἑλλήνων,
γιὰ κείνους ποὺ τόσο σὲ παραγνώρισαν:

Même ceux qui t' honorent qu' ils doi-
vent te faire pitié!

"Εσύ δρως ἔχουσες τὴν βαθυστόχαστη προσευχὴν
τοῦ βέρβαρου θαυμαστῆ σου καὶ βίβαια θάκούσης
καὶ ἐμάς, ποὺ τὰ ἴδια σὲ παρακαλούμε. Λυπήσου
Θεουπή, τὰ νόθα παιδιά σου, ποὺ γυρεύουν νάπλω-
σουν στὴ γῆ, ποὺ τόσο ἀγάπησες, ἔνα ἀποπνιγχτικό
σκέπασμα ἀπὸ μολύβι. Μὴν τοὺς συνεριστῆς· δὲν
ξέρεις τὶ μαγεία βρίσκεται κάποτε μέσα μέσα σὲ μιὰ
ψεύτικη λατρεία· δὲν ξέρεις πόσο δύσκολο εἶναι νὰ
ξεκολλήσῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν καρδιά του χορδὲς εὐαί-
σθητες, νὰ ξερίζωσῃ θύμησες γλυκείες. 'Ἐσύ ξέρεις
καὶ πῶς δὲν εἴμαστε ὅλοι τέτοιοι. Μὴ μᾶς ἀποτά-
ρης καὶ ἐμάς, μὴν ἀπελπιστῆς γιὰ τὸν περιουσιό
σου λαό.

Ξέρεις δὲτι θὰ σου ἔτοιμάσουμε ἔναν καινούριο ναὸ,
Ξέρεις δὲτι θὰ σου ὑψώσουμε καινούριους βωμούς; Ξέρεις
δὲτι σοὶ ἔχουμε τονίσει ἔνα καινούριο ὕμνο, στὴ
γλώσσα του λαοῦ σου, ποὺ τόσο ἀγάπησες.

"Ἐσύ, Ἰδέα, μᾶς ἐφώτισες, ἐσύ ἀγνὴ κόρη, μᾶς
ἐσήκωσες ἐξω ἀπὸ τὸν ἀκαθαρτὸ ὅχλο· ἐσύ, Ἀρεία,
μᾶς ἐβοήθησες γιὰ νὰ σηκώσουμε τὸν ἵερο σου πόλε-
μο· ἐσύ Δημοκρατία, εἰσαὶ μὲ τὸ λαόν ἐσύ Πρόμα-
χε, παραστέκεσαι· ἐσύ Ἐργάνη, ὑποστηρίζεις τὴν ἔρ-
γαστα μας· ἐσύ Ὑγιεία, θὰ φέρης τὴν πνευματικὴν
ὑγείαν σου στὸν ἀρρωστημένον· ἐσύ Σώτερα, μᾶς ἐ-
πιεισες δὲτι γιὰ νὰ σωθοῦμε πρέπει νὰ σπάσουμε ἀ-
λύπητα τὶς βέρβαρες ἀλυσίδες· ἐσύ Νίκη, φτερου-
γιακεῖς γύρω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας, δισ ποὺ νὰ νέρθῃ
ἡ ὥρα νὰ μᾶς στεφανώσῃς.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ

Μόναχο 1.1.07.

ΑΠΟ «ΤΟΥΣ ΗΣΚΙΟΥΣ ΣΤΑ ΝΕΡΑ»

8

Σὰν φῶς μεριοῦ πίσω ἀπὸ τὰ δάχτυλά σου
Ποὺ κάθεις μεριοῦ τους σὲ φόδο διλλάζει,
Είδα τὸν έρωτά ν' ἀργοχαράζει
Μὲς στὴν ἀδώμαντη καρδιά σου.

Καὶ μὲ μάτια ἡδονῆς ποὺ ἔξειριζει
Βυθίστηκα στὴν ἀϋλη αὐτὴ φωτιά σου
Κ' εἰπ' ἡ ψυχὴ μὲς στὴν καρδιά μου· στάσου
Καὶ φούφα αὐτὸν τὸ φᾶς ποὺ διάπη στάσαι.

Μὰ οφύστηκε τὸ φᾶς σου στὴν ἀνεάρα
Κ' ἀγό κάποιον ἀλλον κόδομον μὲ λαχτάρα
Τὸ δρόμο πῆρα, μόνος καὶ θλιμμένος.

Κι' δοεις τύχεις δὲ φέγγει στὰ δνειράδα
Τὸ φεγγάρι, διαβάζω τα γνωμένους
Σ' ἔνα φῶς δπου καλεὶ μὲς στὴν καρδιά μου.

9

Η ΜΑΝΝΑ ΦΥΣΙΣ.

Κάποιες ἡ μάννα μου ἡ λησμονημένη
Μὲς στὸ παλιὸν τὸ σπίτι μὲ καλεῖ
Καὶ τῆς καρδιᾶς τὰ κούφια μοῦ μιλεῖ,
Μοῦ λέει τὴν φίλην τῆς ζωῆς ποὺ βγαίνει.

Καὶ βλέπω πᾶς γεννέται τὸ πουλί
Καὶ τ' ἀπλερό ζωῆφι πῶς ἀξαίνει
Καὶ τὸ χυμὸν στὰ φύλλα ποὺ ἀνεβαίνει
Τὸ πρῶτο παιόνω απὸ τὸ φᾶς φίλι.

Σιδάλαν τὴν σάλα πλιω τὴ ζωὴ
Σὰν τὸ γλυκὸ κρασίκι τὸ χειμῶνα
Καὶ στῆς καρδᾶς μου τὴν ἀπλή κορδῶνα
Μαργαριάρι ἡ πᾶσα εἶναι οιγμῆ.
Ζωὴ καὶ φῶς γεμίζει δῆλη ἡ ψυχὴ μου,
Ἄχ, νὰ είταν εἴτοι διάλεση ἡ ζωὴ μου!

10

Νύχτα γλυκειά. Σιῆς θάλασσας τὰ πλάια
Κῦμα, πανιὶ ἡ δρόδος δὲν ἀρμενίζει,
Τοῦ φεγγαριοῦ μονάχα ξεχειλίζει
Τὸ φᾶς, ποὺ οἱ ξέρεις κόφτοντον σὲ κομμάτια.

Γύρω φύλα μιὰ μαγεία γαρογιλίζει
Κι' ἀπ' τῆς γαλήνης τ' ἀϋλα τὰ πλάτια
Σκορποῦν μιάν εκπασογ κιλάδες μάτια,
Κάθε ψυχὴ στὴν τύχητα φτερουγιλίζει.

Κάπιοι δοξάρι οὲ βιολὶ ἀργοτριζεῖ,
Κι' ἀρια προσευχὴ ψηλὰ ἀνεβαίνει.
Μὰ στὴ βαθεῖα τῆς φύσης φαυχία

Κάπιοι δοξάρι οὲ βιολὶ ἀργοτριζεῖ,
Λές τὸ φεγγάρι ἀπὸ τὴ γοητεία
Τὸ μεταξένιο του μαγνάδι οκίζει.

1905 ΜΗΤΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

νε μέσα της γιὰ νὰ κατορθώσῃ καὶ τάκατόρθωτο :
"Ἔτσι τουλάχιστο μπόρεσε νὰ σύγη τὸ βράδι μὲ τοὺς
ἄλλους. Μὴ ρωτήτε τὶ ταξίδι. Ταξίδεψε ἡ Ἀννα
δεξτερη θέση μὲ τὸν Πάθολο καὶ θέλησε νέχη τὴν
Κατινούλα μαζὶ τῆς στὸ ἴδιο τὸ βαρύον. Μὰ τὴ σι-
δεροδρομικὴ ἐταιρία φαίνεται πῶς γιὰ τὸ τραίνον ἔ-
κεινος θέπορφασις νέχουσε τὴν ζεδεία οἱ ταξιδιώτες
νὰ εἶναι ἀρρώστοι μόνο στὸν πρώτην καὶ στὸν τρίτην
θέση, ἐπειδὴ στὸ δεύτερον δέντρον τὸν ζεδείαν
μέρος ποὺ καὶ ἔβρωστος νὰ είσαι, μπορεῖ περίφημα
νὰ τὸ χρειάστῃς σὲ δρόμο δέκα ώρῶν καὶ παραπά-
νω. Σπάσανε τὰ κόκκαλα τῆς στούς ξύλινους τοὺς
πάγκους, καὶ σὰ σηκώστανε νὰ πάγη δίπλα, ποὺ ἡ-
συχία ἡ ἀρρώστεια δὲν τῆς ζφίνε, τὸ χαυρότανε κι
ἀφτὸ λιγάκι, ἀφοῦ μὲ δὲν τὴ δυσκολία τῆς νὰ στα-
θῇ, τὸ κορμὸν τῆς τὸ βασανιτικόν ξεκουραζότανε ἀπὸ
τὸ μαρτύριο τοῦ ξύλου. Ποῦ νὰ τὸ συλλογιστὴ κιό-
λας νὰ τὴ βάζῃ ἄλλον ἡ Ἀννα, στὴν πρώτη θέση,
ἀφοῦ ἴδια δὲν ἔπαιρνε κι ἀφοῦ κανένας γιατρός, μήτε
ἢ κ. Ἀμάρος μήτε δ. κ. Λανέζος, δὲν τῆς λέγανε
φητὰ τὶ τρέχει :

Φτάσανε σάββατο πρωΐ, στὶς ἔξη. Σερνότανε
πιὸ πολὺ παρὰ ποὺ πατοῦσε χάμω ἡ Κατινούλα,
κατεβαίνοντας ἀπὸ τὸ τραίνο, καὶ τῆς ἀπόμνησε

ἀνήμπερη ἀπὸ μιὰ κλινική, νὰ λέη δι γιατρὸς πῶς
θὰ δυναμώσῃ ὡς τὸν "Ἀν Δημήτρη, κι ἀστή, δὲτι
ποὺ ἔρχεται στὴν ἔξοχή, νὰ χεροτερεύῃ. Προσπά-
θησε ἡ Κατινούλα νὰ δουλέψῃ. Τοῦ κάκου. Δὲν τὰ
ταΐριαζε δ' Ἀντρέας μὲ τὸ νοῦ του κι ἀντηρούσε. Τὴν
ἀδριανή, μίλησε τῆς "Αννης, νὰ τὰ ξεκαθαρί-
σουνε τὰ πράματα. Τοῦ ξαναζεπε ἡ "Αννα τὰ λόγια
τῶ γιατρῶν. Μεναχή της ἡ Κατινούλα θὰ καλητε-
ρέψῃ, μ